

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ

ΘΩΜΑ Ε. ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

ΥΠΑ ΔΙΚΗΓΟΡΟΥ (ΑΜ 8036 ΔΣΘ) ΚΑΙ ΥΠΑ (ΔΡΟ) ΔΗΜΟΥ ΠΑΥΛΟΥ ΜΕΛΑ

Θεσσαλονίκη, 25.07.2021

ΘΕΜΑ: ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΜΕΡΩΝ ΣΕ ΣΧΟΛΕΙΑ

Σύμφωνα με την υπ' αριθμόν 21/2019 Απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, η διαχείριση των σχολικών χώρων κατά τον χρόνο μη λειτουργίας των σχολικών μονάδων ανήκει στην αρμοδιότητα των Δήμων, στους οποίους έχει περιέλθει η κυριότητα των σχολικών κτιρίων, καθώς και εν γένει της κινητής και ακίνητης σχολικής περιουσίας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ν. 1894/1990 (ΦΕΚ Α' 110), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Περαιτέρω, η αρμοδιότητα της συντήρησης, καθαριότητας και φύλαξης των σχολικών κτιρίων, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που αφορά τα σχολικά κτίρια ανήκει, επίσης, στους Δήμους, σύμφωνα με το άρθρο 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν.3463/2006, ΦΕΚ Α' 114), όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει), το οποίο, ορίζει μεταξύ άλλων τα εξής:

«1. Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας. Οι αρμοδιότητες των Δήμων και Κοινοτήτων αφορούν, κυρίως, τους τομείς: (...) στ) Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως: (...) 1. Η κατασκευή, διαχείριση και βελτίωση των υλικοτεχνικών υποδομών του εθνικού συστήματος της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Παιδείας και ιδιαίτερα η συντήρηση, η καθαριότητα και η φύλαξη των σχολικών κτιρίων. (...) 14. Η συγκρότηση επιτροπής καταλληλότητας και επιλογής οικοπέδου για την ανέγερση διδακτηρίου, καθώς και επιλογής οικοπέδου μετά κτιρίου κατάλληλου να χαρακτηριστεί ως διδακτήριο. (...) 15. Η απαλλοτριώση οικοπέδων για τις ανάγκες της σχολικής στέγης, καθώς και η ανέγερση σχολικών κτιρίων. 16. Η μίσθωση ακινήτων για τη στέγαση δημόσιων σχολικών μονάδων, η στέγαση και συστέγαση αυτών και σε περίπτωση συστέγασης ο καθορισμός της αποκλειστικής χρήσης ορισμένων χώρων του διδακτηρίου, από κάθε σχολική μονάδα, καθώς και της κοινής χρήσης των υπολοίπων χώρων και των ωρών λειτουργίας της κάθε συστεγαζόμενης σχολικής μονάδας. 17. Η διάθεση διδακτηρίου για άλλες χρήσεις κοινής ωφέλειας ή για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων, κοινού ενδιαφέροντος, σε συνεργασία με τη Σχολική Επιτροπή. (...) 25. Η κατανομή πιστώσεων στις Σχολικές Επιτροπές για την επισκευή και συντήρηση των σχολικών κτιρίων. (...)».

1. Στο άρθρο 4 παρ. 1 του ΓΚΠΑ ορίζονται ως «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα»: κάθε πληροφορία που αφορά ταυτοποιημένο ή ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο («υποκείμενο των δεδομένων»): το ταυτοποιήσιμο φυσικό πρόσωπο είναι εκείνο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί άμεσα ή έμμεσα, ιδίως μέσω αναφοράς σε αναγνωριστικό στοιχείο ταυτότητας, όπως όνομα, σε αριθμό ταυτότητας, σε δεδομένα θέσης, σε επιγραμμικό αναγνωριστικό ταυτότητας ή σε έναν ή περισσότερους παράγοντες που προσιδιάζουν στη

σωματική, φυσιολογική, γενετική, ψυχολογική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική ταυτότητα του εν λόγω φυσικού προσώπου.

2. Ως υπεύθυνος επεξεργασίας ορίζεται, στο **άρθρο 4 παρ. 7 του ΓΚΠΔ**, «...το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα: όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους».

Περαιτέρω, ως εκτελών την επεξεργασία ορίζεται στην επόμενη παράγραφο «το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που επεξεργάζεται δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για λογαριασμό του υπευθύνου της επεξεργασίας». Εξάλλου, το υποκειμενικό πεδίο εφαρμογής, σε σχέση με τον δημόσιο τομέα, της έννοιας του υπευθύνου επεξεργασίας, η οποία αποτελεί αυτόνομη έννοια του ενωσιακού δικαίου, και, ειδικότερα, σε σχέση με το περιεχόμενο των όρων δημόσια αρχή και δημόσια υπηρεσία, συναρτάται με τη διοικητική οργάνωση των εθνικών εννόμων τάξεων, στο πλαίσιο της οποίας προέχον για τον προσδιορισμό του υπευθύνου επεξεργασίας είναι το λειτουργικό κριτήριο. Δηλαδή, υπεύθυνος επεξεργασίας είναι αυτός που καθορίζει τον σκοπό ή/και τα ουσιώδη, τουλάχιστον, στοιχεία του τρόπου της επεξεργασίας (πρβλ. για την έννοια του υπευθύνου και εκτελούντος την επεξεργασία τη Γνώμη 1/2010 της ΟΕ του Άρθρου 29, στην οποία και αναφέρεται, μεταξύ άλλων, ότι ο καθορισμός των στόχων και του τρόπου ισοδυναμεί με τον καθορισμό, αντίστοιχα, του «γιατί» και του «πώς» ορισμένων δραστηριοτήτων επεξεργασίας).

Στη Δημόσια Διοίκηση το λειτουργικό κριτήριο συνάπτεται κατ' αρχήν με τις αρμοδιότητες συγκεκριμένης αρχής, υπηρεσίας ή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, οι οποίες, επιπλέον, πρέπει στην πράξη να ασκούνται από τους φορείς τους, δεδομένου ότι η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από δημόσια υπηρεσία πρέπει να λειτουργεί και να αναπτύσσει τις συνέπειές της στο πλαίσιο του κράτους δικαίου και της αρχής της νομιμότητας. Όπως δε παγίως γίνεται δεκτό, σύμφωνα με την αρχή της νομιμότητας, που λειτουργεί ως περιοριστικό όριο της διοικητικής δράσης, η διοικητική ενέργεια πρέπει να είναι σύμφωνη προς τον κανόνα δικαίου που διέπει τη δράση της.

Περαιτέρω, η εγκατάσταση και λειτουργία συστήματος βιντεοεπιτήρησης από, μεταξύ άλλων, δημόσιες αρχές, για τον σκοπό της προστασίας προσώπων και αγαθών, επιτρέπεται μόνο στους χώρους τους οποίους διαχειρίζονται (**άρθρο 14 παρ. 5 του ν. 3917/2011**) και σύμφωνα με τις κατευθυντήριες οδηγίες της Αρχής. Όπως έχει ήδη ορίσει η Αρχή στο **άρθρο 2 της οδηγίας 1/2011**, ο σκοπός αυτός δικαιολογείται από το έννομο συμφέρον ή τη νομική υποχρέωση του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή ενός χώρου να προστατεύσει από παράνομες πράξεις τον χώρο καθώς και τα αγαθά που ευρίσκονται εκεί και μπορεί να επιδιώκεται, μεταξύ άλλων, από την οικεία δημόσια αρχή που διαχειρίζεται ή έχει κατά την κείμενη νομοθεσία σχετική αρμοδιότητα σε κάποιον συγκεκριμένο χώρο. Ειδικότερα, η προστασία προσώπων ή/και αγαθών με συστήματα βιντεοεπιτήρησης μπορεί να επιδιώκεται από την οικεία δημόσια ή δημοτική αρχή ή νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (ΝΠΔΔ) που διαχειρίζεται ή έχει κατά την κείμενη νομοθεσία σχετική αρμοδιότητα σε κάποιον συγκεκριμένο χώρο.

Όπως προκύπτει από την εφαρμοστέα νομοθεσία, το Υπουργείο δια των σχολικών μονάδων και των λοιπών υπηρεσιών του, δεν θεωρείται υπεύθυνο επεξεργασίας για τα δεδομένα ήχου και εικόνας των συστημάτων βιντεοεπιτήρησης που εγκαθίστανται σε σχολικούς χώρους και λειτουργούν αποκλειστικά εκτός του χρόνου λειτουργίας των σχολείων διότι, σύμφωνα με τα ανωτέρω εκτεθέντα, δεν έχει αρμοδιότητα καθορισμού του σκοπού και του τρόπου της επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, ούτε και εν τοις πράγμασι λαμβάνει κάποια σχετική απόφαση ή προβαίνει σε σχετική επεξεργασία, δεδομένου ότι, κατά τις προαναφερόμενες διατάξεις του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, οι αρμοδιότητες συντήρησης, καθαριότητας και φύλαξης ανήκουν στους Δήμους.

Εξάλλου, στο άρθρο 204 παρ. 8 του ν. 4610/2019 (ΦΕΚ Α΄), ορίζεται ότι: «Η καταγραφή ήχου ή εικόνας μέσω τέτοιων συστημάτων, εγκατεστημένων στους χώρους των ως άνω δημόσιων σχολικών μονάδων από τους Δήμους, επιτρέπεται στο πλαίσιο άσκησης της αρμοδιότητάς τους για φύλαξη των σχολικών κτιρίων, σύμφωνα με την υποπερίπτωση 1 της περίπτωσης Στ΄ του Κεφαλαίου Γ΄ του άρθρου 75 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ν. 3463/2006, Α΄ 114), μόνο κατά τον χρόνο μη λειτουργίας των σχολικών μονάδων».

Συνεπώς, ένα δημόσιο σχολείο δεν έχει δυνατότητα να χρησιμοποιεί σύστημα βιντεοεπιτήρησης κατά τις ώρες που αυτό λειτουργεί, ενώ κατά τις ώρες μη λειτουργίας της σχολικής μονάδας εκάστοτε Δήμος έχει αρμοδιότητα για την προστασία του χώρου και άρα μόνο αυτός μπορεί να αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας.

Επίσης, και δεδομένου ότι, όπως εκτίθεται ανωτέρω, μόνο ο Δήμος, στον οποίο βρίσκεται η δημόσια σχολική μονάδα αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας, αυτός οφείλει να προβεί σε όλες εκείνες τις ενέργειες που διασφαλίζουν την τήρηση της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως δε να συμμορφώνεται με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και τα οριζόμενα στο άρθρο 18 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής.

Ο Δήμος, νομιμοποιείται να δρα ως υπεύθυνος επεξεργασίας για τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης των εν λόγω δημόσιων σχολείων. Επισημαίνεται ιδιαίτερα ότι τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να ασκούν τα σχετικά προς τα συστήματα αυτά δικαιώματά τους προς τον Δήμο και ότι ο Δήμος οφείλει να ικανοποιεί τα δικαιώματα των υποκειμένων που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ.

Ειδικότερα, η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων με την υπ' αριθμόν 01/2011 Οδηγία της, όσον αφορά τη τοποθέτηση καμερών στις σχολικές μονάδες συστήνει τα εξής:

1. Η ύπαρξη και μόνο καμερών σε σχολεία και άλλους χώρους όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι (όπως παιδικοί σταθμοί, οικοτροφεία, φροντιστήρια κλπ.) χρήζει ιδιαίτερης προσοχής, αφού δεν είναι εύκολο να αξιολογηθούν οι συνέπειες που μια τέτοια επεξεργασία μπορεί να έχει για την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας των ανηλίκων. Συγκεκριμένα, υπάρχει ο κίνδυνος να περιορισθεί η ανάπτυξη της έννοιας της ελευθερίας τους, εάν πιστέψουν από μικρή ηλικία ότι είναι φυσιολογικό να παρακολουθούνται μέσω καμερών (βλ. και Γνωμοδότηση 2/2009 της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29, καθώς επίσης και την Απόφαση 77/2009 της Αρχής).

2. Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που το σχολείο δεν λειτουργεί και ενώ δεν υπάρχουν παιδιά στον προαύλιο χώρο που παίζουν, παρόλο που το σχολείο δεν λειτουργεί. Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στις σχετικές ενημερωτικές πινακίδες, έτσι ώστε να

γνωρίζουν πλήρως όλοι οι μαθητές και οι φορείς της εκπαιδευτικής κοινότητας ότι καθ' όλη τη διάρκεια της παρουσίας τους στο σχολείο/φροντιστήριο δεν παρακολουθούνται.

3. Κατ' εξαίρεση σε περιπτώσεις σχολικών εγκαταστάσεων μεγάλης έκτασης, όπου δεν είναι πρακτικός ο έλεγχος των απομακρυσμένων σημείων των εγκαταστάσεων με ηπιότερα μέσα (π.χ. φύλακες), είναι δυνατόν να επιτραπεί η λειτουργία των καμερών που εστιάζουν στα απομακρυσμένα σημεία και κατά τις ώρες λειτουργίας του σχολείου.

4. Τα δεδομένα που καταγράφουν οι κάμερες πρέπει να διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα, εκτός από τις περιπτώσεις συμβάντων εις βάρος του Υπευθύνου Επεξεργασίας, όπου ο τελευταίος, επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες στις οποίες έχει καταγραφεί το συγκεκριμένο συμβάν σε χωριστό αρχείο για 30 ημέρες. Αν το συμβάν αφορά τρίτον, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες για 3 μήνες. Η δε διαχείριση του συστήματος μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

5. Η απόφαση για την εγκατάσταση και τη λειτουργία του συστήματος πρέπει να λαμβάνεται από το αρμόδιο όργανο για τη διοίκηση του σχολείου, αφού ληφθεί υπόψη η σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων του διδακτικού προσωπικού, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών συλλόγων όπου υπάρχουν.

6. Προτείνεται η λειτουργία του συστήματος να πραγματοποιείται κατ' αρχήν δοκιμαστικά, προκειμένου να διαπιστωθεί η αποτελεσματικότητά του σε σχέση με τον επιδιωκόμενο σκοπό και τις επιπτώσεις του στην ανάπτυξη της προσωπικότητας και την ιδιωτική ζωή των μαθητών. Στη συνέχεια η λειτουργία του συστήματος πρέπει να αξιολογείται από τον υπεύθυνο επεξεργασίας κατά τακτά χρονικά διαστήματα που δεν μπορούν να υπερβαίνουν το ένα έτος, και να σταθμίζεται κάθε φορά εκ νέου η αναγκαιότητα λειτουργίας του. Τα στοιχεία τα σχετικά με την αξιολόγηση του συστήματος πρέπει να είναι διαθέσιμα στην Αρχή. Οι μαθητές, οι γονείς τους, οι εκπαιδευτικοί και οι λοιποί εργαζόμενοι στο σχολείο μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτά.

7. Οι παραπάνω προϋποθέσεις ισχύουν αναλόγως και για κάθε άλλο χώρο όπου δραστηριοποιούνται ανήλικοι.

8. Ειδικά για τις περιπτώσεις βρεφονηπιακών σταθμών είναι δυνατή κατ' εξαίρεση η λήψη εικόνας από χώρους όπου φιλοξενούνται/κοιμούνται αποκλειστικά βρέφη, με την προϋπόθεση, ότι γίνεται παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο, ώστε να υπάρχει δυνατότητα άμεσης επέμβασης σε περίπτωση επέλευσης συμβάντος που σχετίζεται με την ασφάλεια, την υγεία ή τη σωματική ακεραιότητα του βρέφους.

9. Δεν επιτρέπεται η μετάδοση εικόνων των χώρων των βρεφονηπιακών σταθμών ή οικοτροφείων στους γονείς μέσω του διαδικτύου.

Συμπερασματικά και σύμφωνα με τα ανωτέρω λεγθέντα, ο Δήμος, στον οποίο βρίσκεται η δημόσια σχολική μονάδα αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας, **ΑΡΑ** αποτελεί και τον υπεύθυνο εγκατάστασης του συστήματος παρακολούθησης. Αυτός οφείλει να προβεί σε όλες εκείνες τις ενέργειες που διασφαλίζουν την τήρηση της νομοθεσίας για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ιδίως δε να συμμορφώνεται τις διατάξεις του ΓΚΠΔ και τα οριζόμενα στο **άρθρο 18 της Οδηγίας 1/2011 της Αρχής** που αναλύθηκε διεξοδικά παραπάνω και κυρίως να λάβει υπόψιν του **κυρίως τα εξής**:

1) Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης επιτρέπεται να λειτουργεί μόνο κατά τις ώρες που το σχολείο δεν λειτουργεί και φυσικά, ενώ δεν υπάρχουν παιδιά στον προαύλιο χώρο που παίζουν, παρόλο που το σχολείο δεν λειτουργεί.

Ένα ωράριο Λειτουργίας μεταξύ 21:00 ή 22:00 - 06:00 (αναλόγως βέβαια, τότε κλειδώνεται η πόρτα και δεν είναι δυνατή παρά μόνον παρανόμως η είσοδος στον προαύλιο χώρο) θα ήταν ιδανικό. Οι ώρες λειτουργίας του συστήματος πρέπει να αναγράφονται με σαφήνεια στις σχετικές ενημερωτικές πινακίδες.

2) Τα δεδομένα που καταγράφουν οι κάμερες πρέπει να διαγράφονται κατά την επόμενη εργάσιμη μέρα, εκτός από τις περιπτώσεις συμβάντων εις βάρος του Υπευθύνου Επεξεργασίας, όπου ο τελευταίος, επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες στις οποίες έχει καταγραφεί το συγκεκριμένο συμβάν σε χωριστό αρχείο για 30 ημέρες. Αν το συμβάν αφορά τρίτο, ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιτρέπεται να τηρεί τις εικόνες για 3 μήνες. Η δε διαχείριση του συστήματος μπορεί να πραγματοποιείται μόνο από εξουσιοδοτημένο πρόσωπο.

3) Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη η σύμφωνη γνώμη των εκπροσώπων του διδακτικού προσωπικού, του συλλόγου γονέων και των μαθητικών συλλόγων όπου υπάρχουν.

4) Προτιμότερο θα ήταν να τοποθετηθούν σε σημείο που δεν είναι ορατές πχ ταράτσα σχολείου, για να μην τίθεται θέμα ψυχικής υγείας των ανηλίκων.

5) Θα πρέπει να διενεργηθεί προ της εγκατάστασης τους, Εκτίμηση Αντικτύπου (DPIA) σχετικά με την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων.

Επισημαίνεται, τέλος, ιδιαίτερα ότι τα υποκείμενα των δεδομένων πρέπει να ασκούν τα σχετικά προς τα συστήματα αυτά δικαιώματά τους προς τον Δήμο και ότι ο Δήμος οφείλει να ικανοποιεί τα δικαιώματα των υποκειμένων που απορρέουν από τον ΓΚΠΔ.

Τα παραπάνω θα πρέπει να ισχύουν πριν και κατά τη λειτουργία τους συστήματος.

*****ΙΔΙΑΙΤΕΡΗ ΠΡΟΣΟΧΗ*** - ΝΕΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ:** Διαφοριστικό ως προς το πως σκέφτεται η ΑΠΔΠΧ για να φτάσουμε στη λειτουργία κλειστού κυκλώματος παρακολούθησης είναι το υπ' αριθμόν 785/08.03.2021 έγγραφο (σας το επισυνάπτω) που απέστειλε η ΑΠΔΠΧ στον Δήμο Παλλήνης σχετικά με την πρόθεση του τελευταίου να εγκαταστήσει κάμερες σε σχολεία του. Εκεί η ΑΠΔΠΧ πέρα των παραπάνω ήδη λεγθέντων ζητά προηγουμένως:

α) Έγγραφο τεκμηρίωση της καταλληλότητας και αναγκαιότητας της εγκατάστασης για την επίτευξη του επιδιωκόμενου σκοπού με διευκρίνιση για κάθε κάμερα που χρησιμοποιείται (σκέψεις 15 και 24 των κατευθυντήριων γραμμών 3/2019).

β) Να εξηγήσει ο Δήμος αν για την εν λόγω εκτίμηση εξέτασαν κατά πόσο υφίσταται πραγματική κατάσταση κινδύνου πριν από την έναρξη της επεξεργασίας, με χρήση καταγεγραμμένων συναφών συμβάντων (ημερομηνία, τρόπος, οικονομική ζημία) και σχετικών ποινικών διώξεων (σκέψη 20 των κατευθυντήριων γραμμών 3/2019).

γ) Έγγραφο αιτιολόγηση από την οποία να προκύπτει ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός δεν μπορεί εύλογα να εκπληρωθεί με άλλα μέσα, εξίσου αποτελεσματικά, τα οποία θίγουν σε μικρότερο

βαθμό τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες των υποκειμένων των δεδομένων σύμφωνα με τις σκέψεις 24 και 25 των κατευθυντήριων γραμμών 3/2019.

δ) Τα απαραίτητα δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει ότι έχουν εκπληρώσει όλες τις προϋποθέσεις του άρθρου 18 της Οδηγίας 1/2011 και ιδίως ότι ζητήσαν και έλαβαν τη σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου οργάνου για τη διοίκηση του σχολείου, του συλλόγου διδασκόντων, του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων και των μαθητικών συλλόγων, όπου υπάρχουν, αφού προηγουμένως κοινοποίησαν στις σχολικές μονάδες τα έγγραφα που αναφέρονται στα ανωτέρω β και γ σημεία.

Αναφέρει χαρακτηριστικά η ΑΠΑΠΧ:

Το έννομο συμφέρον πρέπει να υφίσταται πραγματικά και να αφορά παρόν ζήτημα (δηλαδή το συμφέρον δεν πρέπει να είναι πλασματικό ή υποθετικό). Πρέπει να υφίσταται πραγματική κατάσταση κινδύνου –όπως ζημιές ή σοβαρά συμβάντα στο παρελθόν – πριν από την έναρξη της επιτήρησης. Με βάση την αρχή της λογοδοσίας, οι υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι χρήσιμο να καταγράφουν συναφή συμβάντα (ημερομηνία, τρόπος, οικονομική ζημία) και σχετικές ποινικές διώξεις. Αυτά τα καταγεγραμμένα συμβάντα μπορούν να αποτελέσουν ισχυρό τεκμήριο για την ύπαρξη έννομου συμφέροντος. Η ύπαρξη έννομου συμφέροντος, καθώς και η αναγκαιότητα της παρακολούθησης θα πρέπει να επαναξιολογούνται σε τακτικά χρονικά διαστήματα (π.χ. μία φορά ετησίως, ανάλογα με τις περιστάσεις)

Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να είναι κατάλληλα, συναφή και να περιορίζονται στο αναγκαίο για τους σκοπούς για τους οποίους υποβάλλονται σε επεξεργασία («ελαχιστοποίηση των δεδομένων»), βλέπε άρθρο 5 παράγραφος 1 στοιχείο γ). Πριν από την εγκατάσταση συστήματος βιντεοεπιτήρησης, ο υπεύθυνος επεξεργασίας θα πρέπει πάντα να εξετάζει ενδελεχώς αν αυτό το μέτρο είναι, κατά πρώτον, κατάλληλο για την επίτευξη του επιθυμητού στόχου και, κατά δεύτερον, επαρκές και αναγκαίο για την επίτευξη των σκοπών του. Μέτρα βιντεοεπιτήρησης θα πρέπει να επιλέγονται μόνον εάν ο σκοπός της επεξεργασίας δεν θα μπορούσε εύλογα να εκπληρωθεί με άλλα μέσα, τα οποία θίγουν σε μικρότερο βαθμό τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες του υποκειμένου των δεδομένων.

Αν υποθεθεί ότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας επιθυμεί να αποτρέψει εγκλήματα εναντίον της ιδιοκτησίας του, αντί να εγκαταστήσει σύστημα βιντεοεπιτήρησης, μπορεί να λάβει εναλλακτικά μέτρα ασφάλειας, όπως π.χ. να περιφράξει την ιδιοκτησία του, να αναθέσει σε προσωπικό ασφαλείας την τακτική περιπολία του χώρου, να προσλάβει φύλακες, να βελτιώσει τον φωτισμό, να τοποθετήσει κλειδαριές ασφαλείας, απαραβίαστα παράθυρα και πόρτες ή να καλύψει τις επιφάνειες με επιστρώσεις ή μεμβράνες προστασίας από γκράφιτι. Αυτά τα μέτρα μπορούν να είναι εξίσου αποτελεσματικά με τα συστήματα βιντεοεπιτήρησης για την αποτροπή περιστατικών ληστείας, κλοπής και βανδαλισμού. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας πρέπει να αξιολογεί κατά περίπτωση κατά πόσον αυτά τα μέτρα μπορούν να αποτελέσουν εύλογη λύση.

Το θέμα θα πρέπει αρχικά να εξεταστεί συνολικά για τα σχολεία του Δήμου και μόνον για όσα υφίσταται πρόβλημα καταστροφών και βανδαλισμών αλλά και υπάρχει και σύμφωνη γνώμη των εμπλεκόμενων μερών. Στη συνέχεια, θα εκπονήσουμε Εκτίμηση Αντικτύπου και θα προβούμε στην εγκατάσταση των καμερών με όλες τις νόμιμες προϋποθέσεις στα συγκεκριμένα σχολεία, έστω και πιλοτικά για κάποιο χρονικό διάστημα.

Πάντως εκ των πραγμάτων είναι δύσκολο να συντρέξουν όλες οι παραπάνω προϋποθέσεις, για να είμαστε απόλυτα καλυμμένοι σε ενδεχόμενη κλήση της Αρχής έπειτα από καταγγελία κάποιου γονέα ή καθηγητή.

Με εκτίμηση

Θ. Δημητρίου